

Overweging oudjaarsavond Basiliek

“Oud en een nieuw begin”

Overweging gebaseerd op de lezingen: boek van de profeet Jesaja 40; 2-8 en het Evangelie van Johannes 1, 1-18

Broeders en zusters,

Zo zijn we dan hier te samen op deze oudejaarsavond. Iets heeft ons naar deze viering in de basiliek toegebracht. De redenen kunnen zeer verschillend zijn, maar de kern is dat we hier vanavond een gemeenschap vormen die samen stil willen staan bij :

- wat was
- wat is en
- wat komen gaat

Op oudejaarsavond gebeurt er altijd er iets met mijn tijdsbesef. Tijd komt en gaat, het jaar trekt zo een beetje aan me voorbij. Ik weet niet hoe het bij u gaat maar bij mij is het een soort tijdreis ervaring. Een reis terug in de tijd en weer terug naar het hier en nu, maar ook dan weer een moment met een blik op de toekomst.

Er komen bij deze reis gevoelens en beelden van gebeurtenissen bij me op. Het lijkt soms op een evaluatie waar mooie en minder mooie zaken in mijn leven op een rij gezet worden en er een conclusie getrokken wordt in de zin van: het was een jaar vol onzekerheden en verdriet, maar ik ben ook gezegend met mijn partner, mijn kinderen, vrienden en mijn welvaart....., maar ook met de wonderen die zich zo maar voltrokken hebben.

In de filosofie over tijdsbeleving worden er twee Griekse begrippen gebruikt namelijk Kronos en Kairos. Kronos is het begrip van tijd dat we hebben als we zitten te wachten op het moment dat het vanavond 24.00 (twaalf uur) uur moet worden en dat we kunnen proosten op het nieuwe komende jaar. Het is een technisch begrip. Een uur heeft 60 minuten etc.

Kairos gaat over de tijdservaring in relatie tot de gebeurtenissen die ik waarneem en die op een of andere manier iets in mij te weeg brengen. Bijvoorbeeld licht gaat over in donker of iemand zegt tegen mij; ik hou van je....

Johannes reist in zijn evangelie nogal wat door de tijden heen. Hij neemt ons mee op een aantal tijdreizen in het ervaringsgebied van de Kairos. Zo zijn we meteen in de eerste zin in de tijd voordat de schepping er was. We horen Gods stem in het boek Genesis spreken die als een wind of adem over de aarde blaast en de mens woorden geeft om dat te beschrijven. De mens van vlees en bloed noemde later in de tijd deze wind “Ruach of Odem”. Gods aanwezigheid in de gebeurtenissen van de schepping.

Gebeurtenissen kunnen heel concreet zijn: zoals de geboorte van een kind. Vaak hebben ze een doorwerking in ons menszijn. In onze vleselijke realiteit. Met de geboorte van een kind, wordt het zichtbaar, maar ook voelbaar dat er een levensadem waait. Er is opeens een levend wezen in ons midden, die een nog voor ons onbekende zin voor de wereld zal hebben. Deze wonderlijke geheimvolle levensadem van God is merkbaar in het ontstaan van leven in dat nieuwe mensje. Zonder adem geen woorden.

Concrete Bijbelse voorbeelden van de doorwerking van Gods stem of adem zijn; Maria de moeder van Jezus en Johannes de Doper. Maria die in haar Magnificat duidelijk maakt dat Godswoord in haar gesproken heeft en vlees is en zal worden in de geboorte van de Messias. Johannes de Doper herkende Jezus al in de moederschoot. Hij sprong op in de schoot van Elisabeth toen Maria bij Elisabeth binnenkwam in haar huis.

Dat “voelend weten” van Johannes, dat de Messias, de Christus zal komen in de tijd, was later de kern van zijn roeping. Hij was het die het woord was die voor Jezus uit zou gaan, zoals Gods sprak in de profetie van Jesaja : “een stem roept: Baan de weg van de Heer, maak recht in de woestijn een pad voor onze God”.

Zo wordt Johannes de Doper het beeld van de overgang van oud naar nieuw. Hij herformuleert de aanspraak van God, gesproken door Jesaja, namelijk dat we aandachtig moeten zijn op de toekomst, omdat God zijn rijk al in de kerstnacht onder ons is gekomen.

Johannes de Doper verzet zich daarom ook tegen de wereld en zijn mensen die het licht van de omkeer niet willen zien. Het licht welke Jezus in de wereld zal verkondigen. De duistere wereld van het; eigen gelijk, macht, verzamelen van materiele rijkdom zonder te delen, uitsluiting van anders denkenden. De wereld van oorlog en haat die in Johannes zijn tijd, maar ook in onze tijd grootschalig voortwoekert. Johannes is dan ook voor ons Christenen een voorbeeld hoe Gods woorden in mensen een nieuw begin opent. Namelijk het leven in de navolging van Christus. Het leven in de nieuwe komende tijd van Gods licht, het geloof in de verrijzenis van onze heer Jezus Christus en zo in de komst van het definitieve Koninkrijk van God op aarde.

Zolang Gods woord voorleeft in deze hoop van ons Christenen en in ons geloof dat de Vredebrenger zal komen zal het donker van deze wereld het licht van het woord van God in de gedaante van de Komende niet overwinnen.

Dat vraagt van ons Christenen,.. dat wij ons als pelgrims van hoop blijven gedragen. Onze levenswandel zal ons in de richting van die toekomst bewegen. Dat betekent dat we als pelgrims van Gods hoop; Gods wil in ons vlees moeten laten worden.

Gods woord vraagt ons om Zijn wil aan het licht te brengen door:

- de gunnende liefde te leven,
- om barmhartig te zijn,
- elkaar nabij te zijn in lijden en eenzaamheid ,
- het delen van onze rijkdom,
- elkaar te vergeven en

de moed te hebben om opnieuw met elkaar te beginnen en samen te bouwen aan een nieuwe toekomst.

- En zeker niet als laatste om samen de vreugde van het leven en de hoop op de komst van de Messias te vieren. Op deze manier resoneert Gods woord in ons en vanuit die ervaring wens ik ons allen een gezegende en vreugdevol nieuwjaar toe. Een nieuw jaar waarin we elkaar als gemeenschap blijven ondersteunen en ontmoeten om zo Gods vrede te ervaren en te weerspiegelen. Kom we gaan “De Komende” tegemoet. Amen.

Wilfried Temme.